

da postane naša dežela v vsakem oziru eden naj lepših kamnov v žlahtni kroni slavni Habsburžanov. To dosežemo, ako jo po neutrudljivi gojitvi sadjereje sčasoma spremenimo v prekrasen vrt. Da bi se pa že mladina k temu plodonosnemu in občekoristnemu delovanju spodbujala, ukrenil je slavni kraji šol svet, da se bode vsako leto tisti izmed učencev, ki kaže največ veselja do sadjereje, zlasti kateri si tudi doma najlepšo drevesnico napravi, odlikoval s posebnim darilom. To častno darilo se bode v vedni spomin današnjega dne „cesarsko darilo“ imenovalo. Po teh besedah vzame šolski načelnik, g. Gassner lepo obrobjen tolar ter ga učencu J. W. na prsa pripné; vse druge pa spodbuja, da se vsak izmed njih v prihodnje kolikor mogoče potruži za to tako lepo in častno darilo. Razun tega se je med otroke razdelilo mnogo šolskih reči, spominskih podob, in 100 spominskih knjižic, katere so naročili g. župnik J. S. Vse je bilo veselo in radostno in gotovo bode ta dan pri vseh navzočih v prav prijetnem spominu ostal. — Tudi se tukaj presrečna zahvala izreka vsem prijateljem mladine, ki so sè svojimi radovoljnimi doneski največ pripomogli, da se je ta veselica tako lepo vršila.

Gornja Radgona. (Kukovečev govor, frankfurtarca.) V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ je bil že na kratko opisan sprejem cesarja pri začetku slovenskih tlá v Gornji Radgoni pri dveh velikanskih okusno okinčanih piramidah. Pozdravil je cesarja deželni poslanec in načelnik Ljutomerskega okrajnega zastopa g. Kukovec. Gotovo bo zanimalo obilne bralce „Slov. Gosp.“ iz okraja Ljutomerskega in Gornje-Radgonskega, kaj je g. Kukovec govoril, toraj naj bo tu priobčen zapopadek:

Vaše cesarsko in kraljevo veličanstvo!

V najvernejšej vdanosti stopamo mi zastopniki okraja Gornje-Radgonskega in Ljutomerskega pred Vaše Veličanstvo, da svojemu najmilostnejemu cesarju in nad vse ljubljenemu deželnemu knezu v imenu prebivalcev obeh okrajev izkažemo dolžno veleudanost in čutila najsrčnejega češččenja. Udanost in zvestobo, katero je narod slovenski, čegar del smo mi, vedno in povsod kazal Vašemu Veličanstvu in Najvišjej cesarskej hiši, bodemo tudi v bodoče ohranili v isteji sili, ter najskrbneje gojili in pospeševali. Rane, katere nam je v zadnjih letih prizadela elementov uničujoča moč, je Vaše Veličanstvo z navadno očetovsko skrbljivostjo in na naj veleušnejši način pred vsemi drugimi hitelo lečiti. Sreca vseh nas so vsled tega napolnjena z naj globokejšo zahvalo; in ker vemo, in smo v izobilji spoznali, da je v Vašega Veličanstva srci jednaka naklonjenost in ljubezen do vseh Vaših narodov in državljanov, kličemo iz globine sreca (do sem je bil govor nemški): Bog poživí, Bog ohrani Vaše Veličanstvo, na-

šega cesarja in dobrotljivega očeta še mnoga, mnoga leta!

Cesar so izrekli svojo zahvalo za to izjavo in dostavili, da hočejo tudi v prihodnje v enakih nesrečah biti naš pomočnik. Tudi v Radgoni so nekteri mestjani delali škandal, ker so razobešali „frankfurtarce“; našelo se jih je osem. Naravnost žaljivo pa je bilo, kar se je videlo na nekej hiši skoraj ravno nasproti okrajnega glavarstva, kjer so cesar izstopili. — Bila je namreč izobešena podoba našega cesarja, pod podobo pa po balkonskem omrežji je bila razprosterta puntarska frankfurtarca; kaj takega zamore storiti le neumna budalost, ali hudobna zagrizenost!

Iz Maribora. Laž, da je cesar baje našo duhovenstvo pokregal v Mariboru in Celji, je božjim in človeškim postavam vselej zveste gospode silno razžalila. Nesramno laž so petolizci tistih glavačev v freimaurerske liste spravili, ki uže dalje časa narodne duhovnike ovajajo. Nič ni tako skrito, da bi ne bilo kedaj odkrito. Prihodnjic več! — Najhujši rogovilež je tukajšnji „šulvereinski“ zveličar profesor N. Misli, da bo s šulvereinskimi šolami zalil Slovence. Zato se je silno prestrašil, ko so živio-klici njegove „Hoch“ dušili. Stojč na velikem trgu sliši, kako bogoslovci cesarja z živio-klici pozdravljajo. Jezen treska z nogama ob tla, krili z rokama, vihti svoj velikonemški črni redos in hriplje proti bogoslovcem: Hoch, nur Hoch pa bilo je zastonj. Njegova žena, boječ se za njega, začne ga kregati in prositi, naj bode pameten! Ta rogovilež pisari v Marburger-Zeitung, Deutsche Wacht, Tagespost in Deutsche Zeitung, liste, ki bi Slovence najraji v žlici vode potopili.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Potovanje cesarjevo po Kranjskem bilo je sijajno, za Slovence častno, za nemčurje pogubno, za Italijane sramotno. Slovenci so cesarja povsod navdušeno pozdravljali, posebno v Ljubljani. Bela slovenska Ljubljana je cesarja lepše in sijajneje sprejela, kakor bogati in ponositi Gradec. Vse je bilo slovensko in s tem je največ rečeno. Naš list bode o tem posebej poročal. Nemčurji so se hoteli tepsti pa Slovenci so jih prezrli. Italijani pa so poslali par možakarjev z bombami, pa vrli žandarji in kmetje so stražili na vseh prelazih in 2 ničvredneža sta komaj všla proti Gorici čez planine. Cesar je obiskal Kamnik, Logatec, Idrijo, Postojno, Kranj, Bled in se dne 17. jul. odpeljal skoz Koroško, gornji Štajer v Ischl, kder ga je pričakovala cesarica in cesarska rodbina. Hvala Bogu, cesarjevo potovanje dokončalo se je vseskozi redno in srečno. Nikoli še Slovenci niso tako sijajno stopili pred cesarja,

kakor sedaj. Od Radgone in št. Ilja na Štajerskem do Idrije, Logaca in Lešč na Kranskem gromelo je tisočero slovensko: živijo cesarju Francu Jožefu! Strah in groza objema nemčurje, renegate, Judeže. — Štajerski deželni zbor je za letos sklenol svoje delovanje, prenaredivši nekoliko volilni red! Srenji sv. Krištofa so liberalci zopet hoteli vzeti nekaj posestnikov in pridjati trgu Laškemu; vprašanje pa je, bo li minister Taaffe cesarju v potrditev to navesetoval ali ne. — V českem deželnem zboru postopajo Čehi jako previdno in ponujajo Nemcem zaporedom prijazno roko, kar nemške liberalce strašno jezi. Ti bi najrajše videli, ko bi se tam nemški in česki poslanci stekli, kar pa se vé ne bode. Liberalcem je mir in sprava med narodi trn v peti. — Na Ogerskem stavijo marljivo železnice, sedaj je dodelana železnica in se je odprla iz Sombotelja v Kisek. — Hrvatski ban in mnogo gospode je prišlo v Ljubljano cesarja pozdravljat. To Magjarom ni po volji. Magjarski freimaurer Pulsky je 151 magjarskih in židovskih pisateljev in pisateljic peljal v Turin na Italijanskem čestitat 80letnemu Košutu. To je grdo od Magjarov. — V Dalmatinskem zboru zahtevajo Hrvate, naj fml. Jovanović odstopi in na njegovo mesto se postavi za c. k. namestnika mož, ki ni vojak.

Vnanje države. Nemški cesar Viljelm je res potrdil postavo, po katerej bo katoliškim mešnikom dovoljeno sv. mešo brati in zakramente deliti brez žandarjev. Sedaj je stari Viljelm uže pri nas v Gašteinu; naš cesar ga obišče tam 2. avgusta. — Italijani pomnožujejo planske strelce, sedaj jih imajo uže 25.000. Tudi so zopet začeli cikati v Tripol, katero deželo bi radi Turkom vzeli. — Ruski general Gurko neče Poljakov tlačiti, kakor nekteri Rusi želijo. Prizadeva pa se mnogo trdnjav na Poljskem napraviti. — Angležem je uže žal, da so privolili s Francozi vzajemno izkopati drugi Sueški kanal in bi radi celo nagodbo razdrli. Minister Gladstone utegne vsled tega propasti. — Francozi so hoteli Japonce pridobiti kot zaveznike proti Kitajcem pa je spodletelo. Kitajci poslali so 3000 vojakov na mejo proti Tonkingu, kder se Francozi pripravljajo na boj zoper Anamskega cesarja. — Egiptovska dežela je zaporedom nesrečna! lani je angleško brodovje mesto Aleksandrijo bombardiralo in za 27 milijonov goldinarjev škode naredilo, potem so Angleži egiptovsko vojsko razbili in v deželi ostali, in letos razsaja tam strašna kolera, v 22 dneh je umrlo 3649 ljudi; sedaj se je kolera lotila celo glavnega mesta Kajro. — V severni Ameriki so plohe in nalivi strahovito razsajali; mnogo mest je močno oškodovanih. — Peruvijancem se je vendar posrečilo vojsko s Chilenci dokončati; zgubijo nekaj dežel in plačajo tem več milijonov odškodnine. Chilenci so zmagali.

Za poduk in kratek čas.

Šeststoletnica Habsburška v Mariborskej čitalnici.

V ponedeljek 2. jul. je priredila slov. čitalnica v Mariboru slavnostni banket, da je praznovala 600letnico slavnega vladanja habsburške dynastije v vojvodini Štajerski. Pri banketu je prvi vzel besedo predsednik g. profesor L. Lavtar ter v kratkih besedah razjasnil pomen slovesnosti in pozval, končaje svoj govor, goste, da zakličejo z njim Nj. Veličanstvu cesarju in celemu habsburškemu rodu: živio! Ko je doneči živio potihnil, so zapeli navzoči pevci cesarsko pesem. Potem je sledil slavnostni govor, v katerem je g. profesor dr. Mlakar tako-le narisal načela habsburške dynastije:

Slavna gospoda!

Slovesno je trenutje, katero nas je danes le-sem v prijazne prostore naše čitalnice pripeljalo, slovesno, ker nam gre danes na to, da izpolnimo čin lojalnosti in kje in kedaj ni tu Sloven na svojem mestu? Slovesno, saj velja dynastiji, čije slave ne dosegne nobena druga; slovesno, ker uže danes stojimo na pragu v sedmo stoletje, odkar je osoda teh naših krajev in malo da ne vseh slovenskih naselb v najožji zvezi z osodo habsburške hiše. Da, slovesno je to naše trenutje in če se ne motim, to čutimo vsi, moja želja pa je tedaj lahko tudi le ena — ne, da vam, sl. g. ta slovesni čut povzdigujem, tega si ne upam, pa to je moja želja, da vam ga kje ne skalim s svojo slabo besedo. Le predobro namreč čutim, da moje skromne moči takej nalogi niso kos. Toda ker mi je častiti g. predsednik naše čitalnice na to mesto mignil, naj vam bo vsaj nekoliko besedij o vzrokih naše in drugih slovesnostij, ki se vršijo danes.

Habsburška dynastija obhaja v teh dneh resno lep spomin, spomin za njo poln veselja, za nas pa poln hvaležnih čutov, spomin, da stoji ona že sto- in stoletja na čelu lepih znotranje-avstrijskih dežel.

Moj Bog človek živi, če gre vse dobro, poprek le katic 50 do 60 let ali kaj že v njih ne učaka, ne doživi vsega! Treba je tu le slišati starčka tacih let, vedel vam bo skoraj brez konca in kraja praviti in naj bi se ne bil prav svojega ostrejša nikoli iz oči izgubil. In ne šest deset, ampak šest sto let ima habsburška dynastija krmilo in z njim več manj celo besedo, srečo in nesrečo naših dežel v svojih rokah; kaj ni tedaj ona, kaj niso nje ljudstva vsega v njih doživela! Zgodovina nam razgrinja raznih podob od 2. julija 1283 do danes, ko se šteje že l. 1883. Tu je cela vrsta temno-rdečih podob, vse so izmalane s krvijo in prav, saj je krvi avstrijskih ljudstev, krvi habsburških sinov samih bilo v teh dolgih letih obilo